

učeniki po deželi v takih rečeh, ki jih zadevajo, posebno v orglariji na zmeram višjo stopnjo znanja povzdigovali, da bi kakošno reč bolj presojevati, k boljšemu svetovati in napake zavračevati, in časi tudi spodobno po „Novicah“ se oglasiti zamogli. Pa to bi jim svetoval, da z šomoštersko palico ne bi kazalo zmeram švigati.

Iz Ljubljane 25. sept. V nedeljo so s serčnim veseljem sprejeti svetli knezoškof labodski gg. Slomšek prišli v Ljubljano in stanovali v škofii. — Govori se, da je „nekaj“ prišlo iz Dunaja zastran slovenskega jezika v tukajšno gimnazijo; pa kaj je to, še nismo za gotovo zvedili; manj kakor spolnitev cesarskega ukaza od 8. avg. l. l. menda vendar ne bo? — Sliši se, da gledé na to kar se na Laškem pripravlja, kjer se je vsaki čas napada na cesarske dežele bati, so poklicani vsi urlavbarji k armadi in da se bo 15. dan prihodnjega mesca nova rekrutba začela. — Kvaterni teden, ajdi zavoljo slane zlo nevaren, smo srečno prestali; ne bo nam, hvala Bogu, žganjcov manjkalo, kjer priljubljene fruge ni toča pokončala.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — V 12. zboru državnega svetovavstva je prevzvišeni véliki škof dunajski in kardinal Rauscher poprijel besedo zastran konkordata zato, ker je v poprejšni seji državni svetovavec Maager terdil, da je konkordat velika overa verske enakopravnosti v našem cesarstvu. Gospod kardinal je rekel, da je cesarsko vladarstvo pripravljeno, spoznovavcom vsake vere enake pravice podeliti in jim samostojno gospodarstvo v cerkvenih zadevah dopustiti; katoličani v protestantskih deželah nikjer take ravnopravnosti ne uživajo; po patentu 1. septembra l. l. je vsem protestantom na Ogerskem taka samostalnost dovoljena bila, da je še na Nemškem takošne nimajo. Dolgo — je rekel véliki škof — ni nobeden konkordata očitno napadel; al zdaj se préderzujejo nekteri politikarji konkordat napadati in grajati, se potegovaje za cesarjeve pravice zastran vere, in ravno ti možje želijo cesarjeve pravice na drugi strani zatirati. Posebno je omenil gosp. kardinal dveh pritožb zoper konkordat, namreč zakone med katoličani in protestanti, in pa pokop protestantov na katoliških pokopališčih; pravdi zastran mešanih zakonov se more najboljše v okom priti, ako ne bo takih mešanc; kar pa pokopališča zadeva, se protestantom ne prepoveduje, njih merlice na katoliških pokopališčih pokopavati, — kaj pa hočejo več imeti? Na vse to odgovori Maager, da se noče dalje vtikovati v veroznanske zadeve in v dogmatiko; le to še enkrat reče, da je le govoril zoper zatiranje pravic spoznovavcov nekatoliške vere; le za enakopravnost se je potegnil in se še danes potegne za-njo; to pa je znano, da konkordat avstrijskemu cesarstvu zlasti na Nemškem ni hvale zadobil. Temu je grof Aponji še pristavil, da ima konkordat svojo napčno stran, zato, ker se po njegovih pravilih kratijo pravice ogerski kroni sv. Štefana.

Po teh govorih je prišlo na versto posvetovanje zastran davkov. Referent grof Klam naznanja, da je odbor številko dohodkov in stroškov državnih sicer poterdil, pa vendar je spoznal, da gruntni, hišni in drugi neposredni davki z nakladom za vojsko so že najvišjo stopnjo dosegli. Posebno je zemljišni (gruntni) in hišni davek znašal v nekterih deželah že sam na sebi 24 gold. od sto čistega doneska. Če se k temu še štejejo priklade za deželne potrebe, za zemljišno odvezo, za ukvartiranje vojakov in za vojaško priprego, za občinske (soseskine) potrebe, za cerkve, šole, za ceste, za bolnišnice itd., znaša davek celó 40 gld. od 100, — na Ogerskem in v Galiciji pa davki celó vse dohodke poberó, da gospodarju nič ne ostane. Zemljišni davek je od leta 1847 do zdaj za 70 odstotkov poskočil, in to je krivo, da od leta do leta več davkov na dolgu ostaja. Zemljišni davek sam na sebi znaša 16 od sto, k temu pa

še pritisne dohodkini davek z $5\frac{1}{3}$ od sto; po tem takem znaša vés gruntni davek $21\frac{1}{3}$ gold. od sto. Dnarni možje, ki imajo svoje premoženje v obligacijah in kapitalih, pa le plačajo 5 od sto čistega doneska. To je velika napaka in tudi to, da je nova priklada za lansko vojsko za gruntne davke z $2\frac{2}{3}$ od sto, za kapitale pa le z 1 odstotkom odmerjena. Današnje okoljšine našega cesarstva sicer ne pripusté, da bi se naravnost davki mogli znižati; zato odbor le priporoča, naj bi se priklade le na dohodkini davek (to je, na gori omenjenih $5\frac{1}{3}$ odstotkov) devali, tako, da bi pravi gruntni davek, to je, 16 od sto, zmiraj stanovit en ostal, — da bi se prihodnje leto priklade več ne devale tudi na davek za vojaščino, in naj bi se za povzdigo kmetijstva bolj skerbalo, kakor do zdaj, zato naj se podpirajo šole za kmetijstvo, naj se skerbí za hranilnice, da bo kmet lahko denar na posodo dobival, za poljsko čuvajstvo, za zložbo gruntov in druge kmetijske potrebe.

Knez Schwarzenberg tudi opomne, naj bi se stroški in cerkveni dnarni na kmetijske zemljiša, ne pa za nakupovanje obligacij rabili. Tudi grof Klam se pritoži, da je na Českem gruntni davek prevelik v primeri z enakim davkom na Parskem, na Pruskem in v Saksonii. Po takih jasnih dokazih predsednik ministerstva grof Rechberg odgovori, da ministerstvo ne more tajiti, da so davki v resnici zelo veliki in da se bo srečnega štelo, če mu bo mogoče, zmanjšanje davka cesarju priporočiti.

Kar hišni davek zadene, pravi referent, da je tudi prevelik in da to overa, da ljudje že nekaj let novih pohištvev ne zidajo in da se za navadne poprave pri hišah premalo odmeni. Tudi minister dnarstva gosp. Plenner spozná, da je hišni davek prevelik; pa zdaj se ne more znižati. Dohtar Hein je nasvetoval, naj bi se pri novih zidanjih prostost davka na več let razširila, kar je tudi zbor poterdil.

Zastran davka od obertnijstva in od dohodkov je referent rekel, da ni upati, da bi prerajtani znesek se res iztirjati mogel, ker zdaj obertnija, kupčija in rokodelstvo tako pešajo, da ljudje ne bodo lahko teh davkov tako plačevali, kakor so jim naloženi. Tudi se je za napčno spoznalo, da imajo uradniki (inšpektorji) tako oblast, po svoji termi dohodkini davek odmerjevati. Še več govornikov je to napčnost grajalo in nasvetovali so, naj se take napake odpravijo. Marsikaj se je še za ogersko in erdeljsko deželo govorilo, in nazadnje je bilo rečeno, naj bi vprihodnje pri nakladanju davka tudi taki možje imeli kaj govoriti, kateri sami davke odrajujejo in niso v službi državní.

Zastran posrednih davkov je bilo omenjeno, da je davek za žganje prevelik, in da je napčno, da se jemlje davek od droží; bolj pravično bi bilo, ako bi se od čistega žganja jemal. Knez Salm pravi, da je 3 gold. od vedra preveč. Nazadnje se je nasvèt odbora poterdil. Kar zadene davek od vina in mošta, kateri je prerajtan na 7 in pol milijonov, svetuje odbor, naj bi vladarstvo poskerbelo, da bi se ponizala colnina za vino, kadar gré v ptuje dežele, in naj berž ko bo mogoče se odpravi novi davek od vina in mošta, ker ta nova postava veliko nejevoljo med ljudstvom obuduje. O tem davku se je še več tjé in sém govorilo, posebno pa je bilo dokazano, da vsi taki davki so dvojni — to je: posestnik plača že gruntni davek in dohodkini davek, potem mora pa še davek od pridelka posebej plačati.

V 13. in 14. seji je bilo več državnih dohodkov v pretres vzeto.

Zastran tobaka je bilo rečeno, naj bi se pravica, tobak saditi na vse dežele razširila, kjer tobak dobro raste, in naj bi se takim kmetovavcom, kateri se z njim pečajo, vse podpore podelile, ktere so za povzdigo in zboljšanje tobaka pripravne. Ker zdaj le tisti sme tobak saditi, kdor ima tudi dostojni magacin, in ker ta postava pridelavo zadržuje, je bilo nasvetovano, naj se ta postava prekliče in dovoli, da bi ljudje tobak v cesarskih magacinih proti od-

rajtvilu primerne čimža shranovali. — Po tem je prišel na versto pretres štempeljnov, taks in procentnih plačil. Odbor je v tej zadevi posebno opomnil, da so te odrajtvala in plačila grozno težavna in da se v teh zadevah toliko napčnih naprav zasleduje, da je preuredba te postave živa potreba. Zlasti so bile sledeče napčnosti razjasnjene, namreč: da je štempeljski patent tako malo razumljiv in tako zmešan že sam na sebi, da je vse skozi potreba, novih razjasnil po novih postavah dajati; tedaj je ta postava že tako zmotana, da jo uradniki sami več ne razumejo, še manj pa drugi ljudje. Grajano je bilo, da davkarji (fronkarji) takse presojujejo, kateri nimajo nobenega zapopadka od pravoznanstva, in tako dostikrat napčno plačilo naložé; davkarji naj bi le denarje pobirali, presodba taks naj se pa bolj zvedenim uradnikom izroči. Tudi je bilo rečeno, da stotero število gruntnega davka, po katerem uradnike zemljiša cenijo, ni pravična podlaga za cenitbo ali šacilo gruntov, — preuredba v tej zadevi bi bila tedaj zelo potrebna. Činži od dolžnih taks tudi niso kaj po pravici; zato naj bi se overgli saj pri plačilih spod 20 gold., in naj bi se marveč štempeljni vpeljali pri stanovitnih odrajtvilih namesto taks. Na dalje je bilo priporočano, naj se znižajo štempeljni pri časopisih in njih naznanilih in oklicih, in sploh naj se odverne napaka, da, če kdo premajhen štempelj vzame, mora kazni (štrafengo) plačati; če pa preveč dá, malokrat kaj nazaj dobi. — Minister je sicer polajšanje obljubil; pa zdaj koj — je rekel — se ne more zgoditi, ker državi dnarjev pomanjkuje. — Zastran loterije, ki državi leto in dan čez 5 milij. goldinarjev čistega dobička donša, je opomnil odbor, naj se, čeravno loterija sploh ni hvale vredna naprava, saj zmanjša število loterijnih vodstev in loterijnih zastavnic, da bo več čistega dohodka.

Zastran državnega posestva je bilo povedano, da dajo na leto 5 milijonov in 700.000 gold. čistega dobička. Ta dobiček je sicer majhen, pa vendar odbor ne more svetovati, da bi se te posestva še prodajale kakor dozdaj; nasvetovano je bilo, naj se prihodnje cesarske grajšine, kar kolj je mogoče, v štant dajo. — Zastran cesarskih fabrik ni bilo nič posebnega nasvetovano. — Tudi zavolj telegrafov, ki nesó okoli 320.000 gold. čistega doneska, se ni nič posebnega reklo. — Cesarske rudarije dajejo letnega doneska 700.000 gold.; odbor je spoznal, da je ta donesek zelo majhen; zato je priporočal, naj se upelje samostojno centralno vodstvo. Kar kovanje dnarjev zadeva, so se sicer čisti doneski z 860.000 gold. odboru premajhni zdeli, pa se ni dalje spustil v pretres. — Ko je bilo posvetovanje o dnarnih zadevah končano, je referent grof Sečen še razložil, koliko da pride davka na vsakega človeka v našem cesarstvu. Za leto 1861 so prerajtani dohodki vsega davka na 341 milijonov in 107.154 gold. Če se odbijejo od tega zneska potroški pri tabaku, pri soli in pri pošti, ostane čistega zneska le 300 milijonov in 442.324 gold. Ako se ta številka razdeli med 36 milijonov prebivalcev, po tem takem pride na vsako glavo na leto 8 gold. 34½ krajc. brez priklad za deželne, kantonske in soseskine potrebe, za ceste, za cerkve, farovže, šole, ukvartirengo itd. Ako se še te priklade doštejejo, pride na vsakega človeka čez 10 gold. Ker pa se vé, da vsaki človek davkov ne odrajtuje, in da je komaj 12 milijonov ljudi, kateri davke plačujejo, bi, ako bi se vsi davki med teh 12 milijonov ljudi razdelili, prišlo na vsakega toliko plačevanja, da se davki na nobeno stran kar več ne morejo povikšati. Kar tedaj dnarja za državne potrebe primanjkuje, se ne more več dobiti po nakladanju višjega davka, ampak se mora na drugi poti poskerbeti tako, da se zmožnost pridelka na vseh straneh okrepeča in državni dohodki povikšajo. Davki v našem cesarstvu so že tolikšni, da ljudstvo sém ter tje ubožuje; tega žalostnega stanú vlada ne sme prezreti. Davke še bolj napeti, da bi se državni stroški z dohodki poravnali, ne gré nikakor več. Treba bi bilo tedaj, da bi se stroški

poravnali z dohodki in da bi se še veliko več prihranilo z državnim gospodarstvom; al kakor je sedaj vladanje našega cesarstva osnovano, ni mogoče kaj več prihraniti. Ravno tako žalostni stan je več let z veljavo našega dnarja; cena srebernega dnarja in cekinov gré zmiraj kakor po lestvici gori in doli; to pa dela kupčijstvu, obertnijstvu in vsemu življenju škodo, dragino itd. Da bi se dnarne stiske odpravile, je treba pri korenini ozdraviti bolezen; preuredb v vladanji je treba takih, da ljudstvo zaupanje zadobi do vlade in po zaupanji zadovoljnost; zadovoljne ljudstva bojo rade nosile tudi težje bremena, dokler jih ni moč olajšati, in bojo pripomogle kar bojo mogle k državnim potrebam. Le zaupanje ljudstev do vlade more državo avstrijsko stiske rešiti in jo spet močno in veljavno narediti. Kakor je pa zdaj vladarstvo osnovano, se ni moglo zaupanje okrepčati, ampak čedalje bolj je pešalo.

Na to poprime besedo začasni minister dnarstva, žlahni Plenner, in pravi, da je odbor prenapeto popisal stan avstrijskega cesarstva; rekel je, da gospodarstvo z dnarjem ni tako slabo, gosposke v svojih opravilih niso tako počasne, davki sicer veliki, pa vendar ne presilni, revščina ljudstva ne takošna kakor je odbor to razložil. Sedanje ministerstvo ne zagovarja napak, pa reči mora, da ni krivo vsega, kar zbor graja; 10 poslednjih let je imelo veliko težav premagati, pa je vendar marsikaj storilo; tako je doveršilo novo osnovo cesarskih gosposk, odveze zemljiš se lotilo, grajšinsko gosposko odpravilo, železne ceste zidalo, telegrafov in pošt več napravilo, kreditnic osnovalo, svobodno postavo rokodelsko oklicalo. Če se že vlada graja, naj se ne reče sploh, da ni nič vredna, ampak pové naj se na drobno, kar je napčnega in dokaže. Revšina ljudstva ni tako silna, kakor odbor terdi, zakaj kave (kofeta) in cukra se je veliko več povžilo in pavole več porabilo. Sicer nočem — je sklenil minister — starega kopita zagovarjati, ampak se le zoperstaviti temu, kar je predebelo rečeno.

Potem je več državnih svetovavcov, kakor Borelli, Hartig, Maager, Stokan, Klam, Sečen, Salm, Majlath, Andrasy, Toperčer, Strasser, Hein, Aponyi, Wolkenstein in Barkoči, začelo to zagovarjati, kar je odbor terdil, in le ena misel je bila, da je treba, da nastopi vlada novo pot; Maager je naravnost rekel, da tiste „srečnejše preuredbe“, ktere tudi ministerstvo za potrebne spozná, ne morejo nič družega biti kot državna ustava. Mi smo poklicani, da ne zakrivamo ničesa, ampak da resnico povemo kakor je brez ovinkov. Pervo pa, da se nesreča odverne, je, da se spozná, kje nas čevelj žuli. Mi ne rečemo, da bi ne bilo našemu cesarstvu več pomagati; pomoč je še mogoča; al treba je, vse napake, kolikor je moč, hitro odpraviti, dokler ni prepozno. — To in še več družega se je govorilo o državnih premembah gledé na stiske državnega dnarstva v našem cesarstvu.

Drugi dan, preden sta grof Sečen in dr. Hein zboru naznanje dala poglobitve nasvete večine in manjšine eden in dvajsetakov, so z iskreno besedo govorili Sečen, Klam, Maager, Hein in Sögyenyi za osvobodjenje časnikov iz verig, v ktere so zdaj vklenjeni, in vés zbor je nazadnje poterdil to živo potrebo. Za tem je gospod Krainski gledé na zatirovanje poljskega jezika v Galicii željo izrekel, naj državni zbor se potegne za pravice deželnih jezikov. Ko so še nekteri svetovavci o tej zadevi govorili, je bilo sklenjeno, to reč pozneje v pretres vzeti. In zdaj so se začeli najvažniši pomenki, ki zadevajo to, kako naj se v prihodnje vlada v našem cesarstvu osnove. Naši braveci že vedó, da je odbor izvoljenih 21 svetovavcov se razcepil na dvoje in da je vsaka stranka nasvetovala svojo pot. Grof Sečen je z nadušenim govorom, ki je čez eno uro terpel, naznanil zboru nasvet večine; grof Klam je zagovarjal ta predlog in memo gredé oestro pikal nasvet manjšine. Preden je dr. Hein

razložil nasvet manjšine, je prašal grofa Auersperg-a, naj pové pred, s katerimi pogoji se on pridruži nasvetu večine, ker je unidan rekel, da ni v vsem ž njo edinih misel. Grof Auersperg je odgovoril, da se je premislil in da zdaj popolnoma stopi na stran večine. Dr. Hein, zagovornik nasveta manjšine, je potem besedo poprijel in rekel, da manjšina tudi želi na stran večine stopiti, ako se ta udá v nekatere pogoje, in sicer v ravnopravnost vseh narodov cesarstva, v ravnopravnost vseh ver in v ravnopravnost vseh stanov pred postavo.

Pomenki na dalje so bili za prihodnjo sejo (v ponedeljek) odloženi; 20 svetovavcov se je že oglasilo, da bojo govorili. Prihodnje „Novice“ bojo tedaj prinesle najvažnije sklepe.

— Pražki vredniki českich časopisov so poslali gospodoma državniima svetovavcom Barkoči-tu in Maager-ju pismo, v katerem se jima zahvalujejo, da sta tako krepko se potegnili za svobodo časnikov. Gosp. Maager je prejel za brambo verske enakopravnosti tudi od več protestantskih krajev zahvalne pisma.

— Presvitli cesar se bojo podali 11. dan prihodnjega mesca v Varšavo; časniki iz Berolina pišejo, da pruski vladar se bo 9. oktobra snidel v Koblicah s kraljico angleško in da se bo tudi 11. oktobra podal v Varšavo.

— Kursi na dunajski banki so pedali pretekli teden spet zlo in tudi ta novica jih ni mogla na bolje spraviti; še le, ko se je slišalo, da tudi cesar Napoleon želi v Varšavo priti in zbranim vladarjem mir zagotovljati, so se kursi enmalo poboljšali, pa kmali so spet padli, ko se je zvedilo, da ta novica ni gotova.

— Dunajski banki je temešvarska vélika cesarska kasa 18. dan t. m. poslala 90 sodcov novo skovanega srebernega dnarja, namreč za 535.000 gold. novih petíc in 465.000 gold. goldinarjev, ki so bili kovani v cesarski kovnici v Belgradu (Karlsburg).

— 20. dan t. m. so zasledili na dunajskem kolodvoru severne železnice za 22.000 gold. šestíc, ki jih je nekdo v 16 centov težki kišti pod imenom železnine na Parsko hotel zmuzati; se vé, da so ga berž prijeli. Ni čuda, da nam čedalje bolj manjka šestíc in da so začeli ljudje v taki sili že spet bankovce po goldinarji na dvoje ali 4 četert rezati. Povedati se pa mora, da cesarske kase ne jemljejo takih rezancov ali „flik“, kakor jim na Krajskem pravijo, in da dunajska banka take polovičarje ali četertnjake le tedaj jemlje, ako imajo celo velikost po meri razrezanega bankovca.

— Po vsem cesarstvu je rekrutba oklicana, ki mora biti do 26. prihodnjega mesca gotova; razpisana je nek za 130.000 novincov.

Iz Tersta 19. sept. — Včeraj zjutraj smo slišali od deleč kakor da bi kanone pokale; berž ko ne se je streljanje slišalo iz Jakina (Ankone), kjer so s terdnjave strelali na sardinske ladije. — Iz Dalmacije smo zvedili, da prihodnji ponedeljek bo končna obravnava o pravdi zoper Kadića, ki je kneza črnogorskega ustrelil; morivec še zmiraj terdovratno taji hudodelstvo. Vladar črnigorski je sedaj prav za prav Mirko, oče mladega kneza.

Iz Benetk 21. sept. Da se odpodijo od meje nevarni ljudje in zabrani beg domačih čez mejo, pa tudi ubrani skrivno donašanje orožja in puntarskih pisem v deželo, so po ukazu deželnega poglavarstva na meji postavljene vojaške patrole, katerim je oblast dana vsaki upor z orožjem kaznovati. Osvečava primorja je prepovedana.

Horvaško. Iz Zagreba. S železnico bo vendar le resnica; čuli smo, da so začeli že priprave delati za most železnice čez Savo; tudi so začeli nasipe delati za železnice od Vrabe do Podsuseda.

Ogersko. Iz Pešta 21. sept. Tudi pri nas tergajo

goldinarske bankovce na 4 kose, ker drobiža zlo pomanjkuje. Deželno poglavarstvo je prepovedalo barantijo z šestícami in krajcarji, in oklicalo, da 50 gold. je najmanjša kazen za prestopke te postave.

Laško. — Vse papeževe dežele, razun Rima, njegove okolice, Civitavechie in Ankone, so že v oblasti sardinski. Razpor, ki je zdaj očiten med sardinsko vlado in med Garibaldi-tom in ki utegne še veliko novih homatij na Laškem napraviti, je vzrok, da je sardinska armada prehitela Garibaldovo, in z Lamoricierom veliki boj začela 18. dan t. m., pri katerem boji je bila papeževa armada popolnoma razpoda; Lamoriciere se je otél z množico konjikov v Ankono, kjer je ostanek njegove armade. Ankona je močna terdnjava, in v njo je zdaj Lamoriciere zapert od sovražnika. Težko da se bo terdnjava dolgo držala. Sv. oče papež so še zmiraj v Rimu; al bojo ondi ostali ali bojo Rim zapustili, nobene novice ne vejo. Najnovejše novice iz Turina pravijo, da ne samo Francozi varujejo Rim, temuč tudi Sardinci se bojo z vso silo v bran postavili, ako utegne Garibaldi Rim napasti, kakor je obljubil, rekši: „da iz visokega kapitola v Rimu bode oklical edino Italijo“. Sardinska vlada, pregovarjana od cesarja Napoleona, naj se ne dotakne Rima in okolice njene in naj pustí za zdaj tudi Beneško pri miru, sicer bojo Francozi Sardince zapustili, ne more po tem takem več z Garibaldi-tom iti in zato se mu je mahoma ustavila. Pomenljive so besede vladnega časnika „Opinione“ od 23. t. m., ki pravijo: Ne Garibaldovo orožje, ampak Kavurova politika bo Italijo ustvarila; ministerstvo se hoče terdno držati svojih vodil, in misli, da bo dosti močno, vničiti početje Garibaldovo, katero brez pooblastenja v imenu kralja sardinskega izpeljuje“. To je pač očiten dokaz, da je zdaj velika razpertija med vlado sardinsko in Garibalditom, kateri je očitno pisal, da „ne mara za take ljudi (Kavurja) nič, kateri so osramoteli domovino in laško deželo (Nico) Francozom zabarantali“. Kakošen kruh bo iz te moke, sam Bog vé. Mazzini se začinja tudi bolj glasiti; iz Lugana je pisal te dni: „Čedalje bolj obveljuje moja; nadjam se, da tudi Garibaldi bode še moj“. Tudi Košut je na Laškem; več časa je bil v Turinu; Garibaldi ga je povabil v Neapolj. — Kralj neapolitanski je še v Gaeti; ako se Garibaldi terdnjave loti, kakor časniki pravijo, pride kralj v velike zadrege.

Rusovsko. Iz Varšave 16. sept. Cara Aleksandra ni volja, Poljcom podeliti vladnih prenarodb, za ktere so ga podolski plemenitaši prosili; le učenje poljskega jezika v šolah kievskih, podolskih in volhiniških je dovolil, sicer pa ni nobene druge prošnje uslišal, marveč jih še okregal, da se prederznejo prositi za očitne pravdne obravnave po porotah (prisežnih možeh)!

Francozko. Iz Pariza 22. sept. Cesar Napoleon in cesarica sta iz Algiera prišla srečno v Marsilje nazaj. Ko sta 13. t. m. v Toulonu bila, je nekdo na cesarja ustrelil, pa ga ni zadel. Ta novica se vé da je hitro tekla po svetu; al zdaj terdijo nekteri pariški časniki, da nič ni res; eni pa pravijo, da je le nekdo hotel prazen hrup napraviti in je s pištolo brez krogle ustrelil.

Serbija. Iz Beligrada. Knez Miloš še živi, čeravno so ga nekteri dunajski časniki že pokopali.

Turčija. Turčine in pa jude v Sirii, ki so tako lovajsko ravnali s kristjani, turška vlada sama precej hudo kuranca; plačati morajo siriški Turki oropanim kristijanom 25 milijonov pijastrov povračila, siriški judje pa 4 milijone. Vsa škoda kristijanov je cenjena na 250 milijonov; število pomorjenih znaša okoli 8000.

Kursi na Dunaji 25. septembra.

5 % metaliki 63 fl. 80 kr.	Ažijo srebra 32 fl. 19 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 90 kr.	Cekini 6 fl. 35 kr.